

Den Europæiske Sprogpagt om regionale sprog eller mindretalssprog.

Den Europæiske sprogpagt om regionale sprog eller mindretalssprog blev udarbejdet og underskrevet i 1992, og trådte i kraft i både Danmark og Spanien i 2001ⁱ. Pagtens formål er at beskytte og fremme regionale sprog eller mindretalssprog, da disse i pagten anses som vigtige for bevarelsen af Europas kulturværdier og -traditioner og som en vigtig faktor i et demokratisk og mangfoldigt Europa. I Danmark har man udpeget tysk som et mindretalssprog og dermed er det beskyttet af pagten.ⁱⁱ I Spanien anser man de sprog som anerkendes som officielle sprog i følgende autonome regioner som regionale sprog eller minoritetssprog: Baskerlandet (baskisk), Catalonien (catalansk), De Baleariske øer¹ (catalansk), Galicien (galicisk), Valencia (Valenciansk) og Navarra (baskisk).ⁱⁱⁱ

Herunder kan du se otte af pagtens mål og principper:

Ocho de los principios y objetivos fundamentales son:	Otte af de grundlæggende principper og mål er:
• El reconocimiento de las lenguas regionales o minoritarias como una expresión de la riqueza cultural. • El respeto al área geográfica de cada lengua regional o minoritaria. • La necesidad de acción resolutoria para promocionar tales lenguas. • La facilitación y /o promoción del uso de tales lenguas, en el lenguaje y la escritura, en la vida privada y pública. • La provisión de formas apropiadas y medios para la enseñanza y el estudio de dichas lenguas a todos los niveles apropiados. • La promoción de intercambios transnacionales relevantes. • La prohibición de toda forma de diferenciación, exclusión, restricción o preferencia injustificadas, relativas al uso de una lengua regional o minoritaria, con el objeto de no fomentar o hacer peligrar su mantenimiento o desarrollo. • La promoción por parte de los estados del entendimiento mutuo entre todos los grupos lingüísticos del país.	• Anerkendelse af de regionale sprog eller minoritetssprogene som et udtryk for kulturrigdom • Respekt for hver regionale eller mindretalssprogs geografiske område • Behov for resolut² handling for at fremme mindretalssprog eller regionale sprog • Mulighed for at lette og/eller fremme brugen af disse sprog, i både tale og skrift, som i offentlige og private anliggender. • Tilvejebringelse af passende metoder og midler til undervisning og uddannelse i regionale sprog eller mindretalssprog på alle relevante niveauer. • Initiativer til fremme af passende udvekslinger på tværs af landegrænser • Fjernelse af enhver uretmæssig sondring, udelukkelse, begrænsning eller præference, der har relation til brugen af et regionalt sprog eller mindretalssprog, og som har til hensigt at forhindre eller true sprogets fortsatte brug eller udvikling. • At fremme en fælles forståelse mellem alle sproggrupper i landet

Kilde (spansk tekst): <https://www.coe.int/es/web/compass/european-charter-for-regional-or-minority-languages>.

Kilde (dansk tekst): <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/19991BB00050>

¹ Mallorca, Menorca, Formentera, Ibiza, Cabrera og Conillera.

² Som handler hurtigt og beslutsomt

Ud over disse principper og mål fastlægger pagten også en række konkrete mål for at fremme brugen af de regionale- eller minoritetssprog inden for områder som: uddannelse, retsinstanser, forvaltningsmyndigheder og offentlige serviceydelser, medier, kulturelle aktiviteter og faciliteter, det økonomiske og sociale område, samt udveksling over landegrænser.

Helt konkret skal de forskellige lande udarbejde en rapport om de regionale sprog eller mindretalssprogs tilstand og forhold og sende den til Europarådet hvert tredje år og derefter udarbejder en uvildig ekspertkomité udpeget af Europarådets generalsekretær en udtalelse om de deltagende lande. Derefter får landenes regeringer mulighed for at kommentere på denne udtalelse inden Europarådets ministerkomité udarbejder en rekommandation (anbefaling), som skal hjælpe landene med at forbedre deres politik, lovgivning og praksis på området.^{iv} Både Danmark og Spaniens sidste rapport blev fremlagt i 2016. ^v

Hvert andet år skal Europarådets generalsekretær aflægge en beretning til Den Parlamentariske Forsamling³ om pagtens anvendelse.

Spanien har fået ros for deres indsats i forbindelse med regionale eller mindretalssprog i Catalonien i 2018⁴, men i 2019 også kritik for ikke at leve op til pagten i forhold til fremmelsen af Europas sprogrigdom, da det Galiciske sprog har for ringe vilkår. Dette er bl.a. fordi at antallet af børn, som aldrig taler galicisk, er steget fra 29,59 % i 2008 til 44,13 i 2018. Til sammenligning udtrykker kun 13% af bedsteforældrene sig på spansk. Europarådet mener ikke at Spanien lever op til pagtens mål om at tilbyde uddannelse på alle niveauer i sproget, da tilbuddet om undervisning på galicisk ikke er tilstrækkeligt i folkeskolen. ⁵ Europarådet har kun mulighed for at påvirke medlemslandene igennem anbefalinger (ros og kritik), og der er ikke nogen form for straf hvis landene ikke følger op på disse.^{vi}

Link til Danmarks sidste rapport (2016): <https://rm.coe.int/16806faac7>

Link til pagtens ordlyd: <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/19991BB00050>

Med inddragelse af de nedenstående gloser skal I forklare hvad sprogpagten er på spansk:

Pagt: carta (f)

Mindretalssprog: lengua minoritaria (f)

Regionalt sprog: lengua regional (f)

Beskytte: proteger

Fremme: promover

Underskrive: firmar

Træde i kraft: entrar en vigor

Kulturarv: patrimonio cultural (m)

udtryk for kulturel rigdom: expresión (f) de la riqueza cultural

identificere: identificar

³ Det er en forsamling som består af 318 repræsentanter fra medlemslandenes parlamenter (i Danmark fra Folketinget) – Danmark har 5 medlemmer (og 5 stedfortrædere). <https://um.dk/da/udenrigspolitik/internationalt-samarbejde/europaaraadet/om-europaaraadet/>

⁴ Europarådet nævner Spanien som en rollemodel i forhold til beskyttelse af mindretalssprog og regionale sprog på baggrund af den indsats, der er lagt i at sikre adgang til uddannelse på/undervisning i catalansk i Catalonien og på de Baleariske Øer, især på videregående uddannelsesniveau. https://elpais.com/politica/2018/01/23/actualidad/1516728923_009588.html

⁵ https://elpais.com/sociedad/2019/12/13/actualidad/1576259923_731353.html

-
- ⁱ [https://llegua.gencat.cat/es/serveis/legislacio i drets linguistics/el-catala-i-europa/carta europea de llengues regionals/](https://llegua.gencat.cat/es/serveis/legislacio-i-drets-linguistics/el-catala-i-europa/carta-europea-de-llegues-regionals/) og <https://kum.dk/kulturpolitik/internationalt-kultursamarbejde/organisationer/europaraadet/>
- ⁱⁱ <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/19991BB00050>
- ⁱⁱⁱ [https://llegua.gencat.cat/es/serveis/legislacio i drets linguistics/el-catala-i-europa/carta europea de llengues regionals/](https://llegua.gencat.cat/es/serveis/legislacio-i-drets-linguistics/el-catala-i-europa/carta-europea-de-llegues-regionals/)
- ^{iv} <https://kum.dk/kulturpolitik/internationalt-kultursamarbejde/organisationer/europaraadet/>
- ^v <https://kum.dk/kulturpolitik/internationalt-kultursamarbejde/organisationer/europaraadet/> og <https://rm.coe.int/spainpr5-es-docx/1680788433>
- ^{vi} <https://www.diariodeleon.es/articulo/leon/consejo-europa-insta-introducir-leones-aulas-comunidad/201912150232351967875.html>